

**Vreau să îl vând.
Nu vreau să îl las să se
părăginească.**

ROBERT DEUTSCH, PROPRIETAR LAC DE VERDE

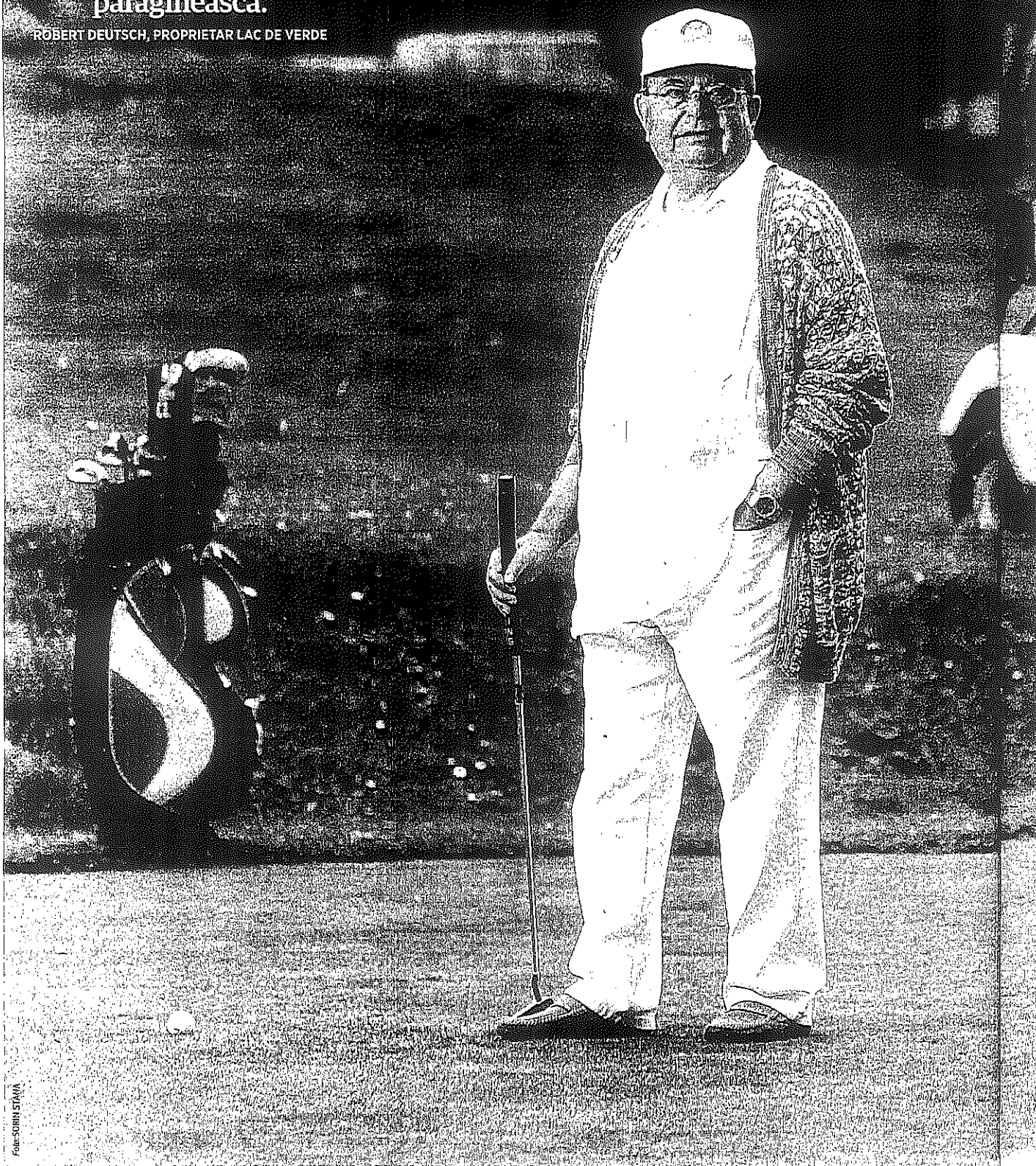


Foto: JOHN STAWA



Domnul profesor

De ce ar vinde un milionar român stabilit în California un teren de golf cu jumătate din banii investiți de-a lungul a 15 ani?

DE OANA COSMAN, DIANA DRINCEANU SI IONUT ANCUTESCU

A eticheta oamenii din jur este un reflex menit să ne simplifice înțelegerea lumii. Teoria spune că ne trebuie cel mult 90 de secunde de interacțiune cu un individ pentru a ne forma părerea despre el. Pentru a-i pune o etichetă lui Robert Deutsch (76 de ani) procesul durează ceva mai mult. „Forbes România” a avut în total zece ore de interviu cu el, în trei întâlniri, și întrebarea „cine este Robert Deutsch?” încă își caută un răspuns. Citiți mai jos o încercare.

E îmbrăcat de sus până jos în haine albe de vară (cămașă, pantaloni și șepcuță), poartă o pereche de ochelari rotunzi cu rame aurii. Se pregătește pentru ședința foto și al doilea interviu dat vreodată în România. Primul îl avusese tot cu noi, cu câteva zile în urmă. Totul se va întâmpla pe terenul de golf Lac de Verde de la Breaza, proprietatea lui Robert Deutsch. A investit aici zece milioane de dolari în

golful. Acesta este criteriul cheie după care va alege noul proprietar. Cineva i-a oferit un preț bun, însă cu intenția de a transforma Lac de Verde într-un minicartier rezidențial exclusivist. Deutsch a refuzat. Mai nou, varianta spre care înclină cel mai mult este o asocierie – ar vrea să-și păstreze un pachet minoritar de 10%. Tocmai pentru a se asigura de continuitatea proiectului.

Apropos de motivele vânzării, Deutsch invocă vârsta înaintată și nevoia venirii unui nou investitor cu energie și răbdare, care să redea complexului de golf strălucirea inițială. Pentru ca Lac de Verde să devină rentabil – Deutsch nu și-a recuperat niciun cent din investiție – mai sunt necesare alte cinci milioane de dolari pe lângă prețul de achiziție. Cel puțin acesta este scenariul actualului proprietar. „Vreau să îl vând. Nu vreau să îl las să se păraginească. Am ajuns la o limită financiară pentru a-l întreține. Ca să îl dezvolt la 18 găuri (față de

Până în acest moment, investiția în amenajarea clubului de golf de la Breaza a fost de 10 milioane \$.

cei 15 ani care au trecut de când a pus primul fir de iarbă.

Domnul profesor – așa cum îi spun apropiații – mai are de stat câteva zile în România și este curios să vadă starea, în care se află terenul și complexul de cazare și conferințe din incintă. Această vizită este puțin mai specială pentru că s-ar putea să fie ultima în calitate de proprietar sau, mai bine spus, de senior al castelului, pentru că aerul pe care îl are și modul în care îl privesc angajații ne evocă imaginea nobililor de altădată. Deutsch se află în plin proces de vânzare a complexului de golf. El spune că prețul proprietății este de cinci milioane de euro – vorbim aici strict de o valoare de real estate, valoarea de business fiind deocamdată una marginală.

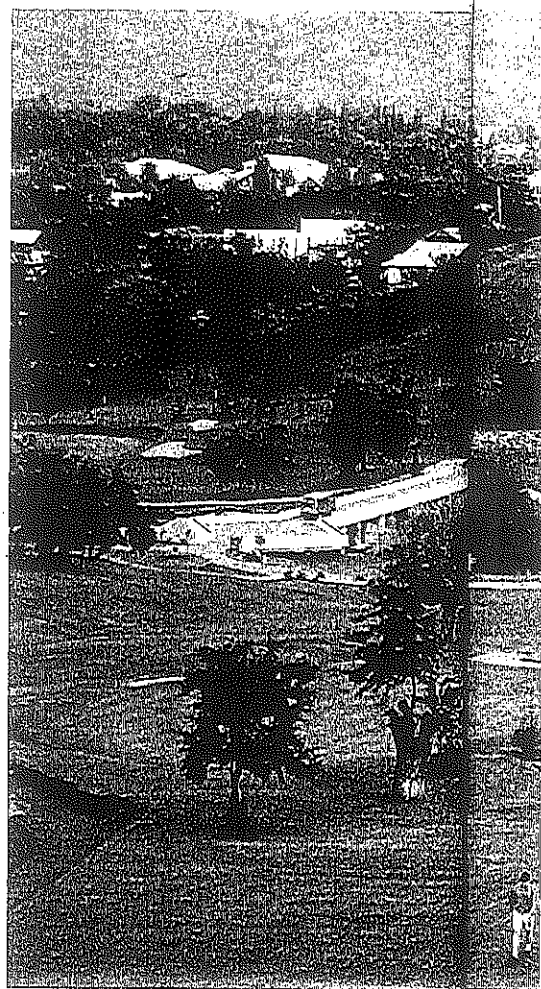
A avut și oferte concrete, dar până acum nu i-a plăcut niciun cumpărător. Iar cumpărătorului ar trebui să-i placă

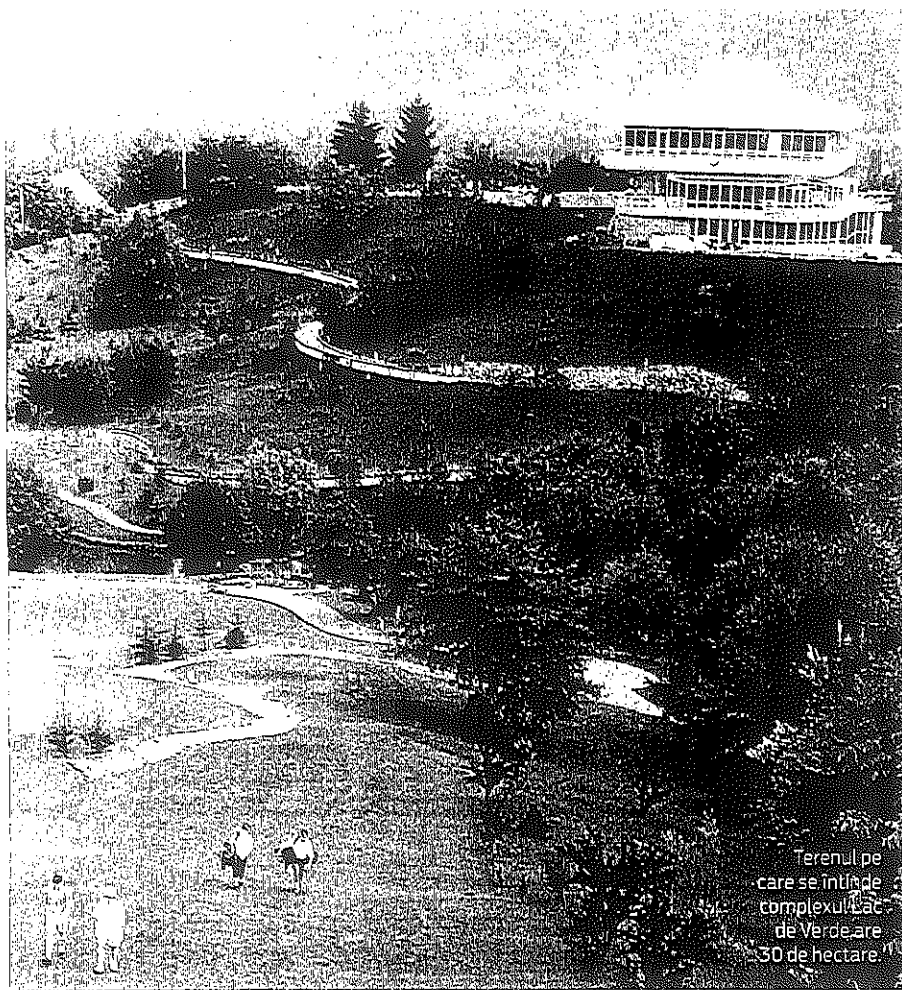
nouă câte are acum) mi-ar trebui cel puțin cinci milioane de dolari și ar fi nevoie de trei-patru ani ca să se maturizeze”, detaliază el. De fapt, de la bun început și-a asumat ideea că nu va face profit. „A fost o investiție emoțională. Nu m-am gândit niciodată ce profit îmi va aduce”, mai spune Deutsch. El crede că există trei tipuri de a face investiții: tunurile, cele de durată (pe termen mediu și lung) și cele de plăcere – așa cum este cazul Lac de Verde.

Deutsch nu a dat nimănui exclusivitatea pentru vânzare, dar are doi tineri consilieri apropiați. Este vorba de Mircea Drăghici (absolvent al Ecole Hoteliere de Lausanne, cu o lucrare legată de tariful diferențiat în industria de golf din Elveția) și Daniel Țigănilă. Primul este proiect manager, departamentul hoteluri, în compania de consultanță imobiliară CB Richard Ellis, cel de-al doilea deține

două companii care oferă consultanță imobiliară. Teoretic, deal-ul ar trebui încheiat până la sfârșitul acestui an. Românul stabilit în California în urmă cu 30 de ani se află într-o campanie de lichidare a mai multor proprietăți pe care le are răspândite prin lume. Bani din vânzarea Lac de Verde vor fi folosiți pentru crearea Fundației Deutsch. În lume mai există peste 27 de fundații omonime care aparțin unor rude îndepărtate ale sale.

De unde atâta patimă pentru golf? De ce Robert Deutsch nu vrea să vândă pur și simplu și să fie interesat exclusiv de preț? Nelămuriri pentru a căror rezolvare este necesar un flashback. Robert Deutsch a emigrat din România la începutul anilor '70. Prima destinație: Germania. Pasul următor l-a făcut în Elveția, pentru ca în cele din urmă să se stabilească în California, la Palo Alto – orașul





Terenul pe care se întinde complexul Lac de Verde are 30 de hectare.

milionarilor din Silicon Valley și locul unde pasiunea guvernează mersul unui business (a se vedea exemplul lui Steve Jobs, cofondatorul Apple). Mai important e să fii în cercul potrivit de cunoștințe. Poate de aceea a și învățat să nu aștepte beneficii imediate.

În America, banii i-a făcut cu o companie de consultanță, printre clienții săi numărându-se fostul președinte american Ronald Reagan, pe vremea când era guvernatorul statului California. De asemenea, în Germania fusese consilier al viitorului cancelar Helmut Kohl. Poate explicația nu e tocmai precisă: banii i-a făcut din conexiuni cu oameni de la cel mai înalt nivel. Este născut pentru a-și crea relații. Își amintește cu umor că în Germania a inventat o temă de cercetare – printre altele, a avut și o carieră academică, fiind profesor de macro-economie la Stanford – care necesita

interviuri directe cu cei mai bogați oameni din orașul în care locuia. După primul interviu, a inventat pretexte pentru a-i mai vizita încă o dată și încă o dată. Profesorul Deutsch are și convingeri economice: el este de părere că bunăstarea în care a trăit Occidentul în deceniile trecute nu se va întoarce prea curând și că lumea va evolua mai degrabă spre un sistem social.

Pentru o asemenea personalitate, contactul cu golful era inevitabil, în condițiile în care acest sport poate fi comparat cu un LinkedIn al secolului trecut. Inițial a vrut să investească într-un teren de golf în California adoptivă, dar investiția s-ar fi ridicat la 40 de milioane de dolari, adică enorm. Așa i-a venit ideea să-l facă în România. După ce a investigat mai multe locuri, s-a oprit la Breaza, localitatea prahoveană în care se află Lac de Verde – denumire pe care a ales-o actuala directoare

a complexului, Daniela Asanache. Și cu Daniela Asanache este o poveste interesantă: Deutsch a cunoscut-o pe vremea când aceasta era pilot de linie în Hawaii.

Terenul pe care se întinde complexul are 30 de hectare, iar dificultatea principală a constat în comasarea mai multor parcele – 80 la număr. „Doi ani mi-a luat să-i conving pe cei 120 de proprietari. Am plătit între 50 de cenți și 7 dolari pe metru. Era prin '93-'94“, își amintește Deutsch. Și tot la capitolul amintiri, pentru investitor a fost fascinant procesul de construcție. Lac de Verde este asemeni spațiului mioritic așa cum l-a descris filosoful Lucian Blaga, o alternanță de vale-deal. S-a construit cu cai și căruțe, așa cum se lucra cu 150 de ani în urmă. Complexul cuprinde, pe lângă terenul de golf, un club house de aproape 1.000 de metri pătrați, anexe, spații de cazare. Amenajarea locului a durat patru ani și au fost aduse acolo mii de trandafiri, narcise și pomi.

O aventură care a meritat. Dar nu din punct de vedere financiar. Calculul lui Deutsch era că noua elită politico-economică apărută după Revoluție va vrea să învețe golf. La fel și aspiuranții care vor vrea să întâlnească această elită. Cam același principiu ca și în sportul alb – tenisul. Mai ales că în acea perioadă – își amintește Deutsch – existau oameni de afaceri sau politicieni care erau invitați la un meci de golf în străinătate și refuzau să joace sub pretextul că și-au rupt degetul. Evident, nu știau să joace. Așa că o parte dintre ei au venit să învețe la Breaza. Terenul de aici este unul de precizie. Pe la Lac de Verde s-au perindat multe personalități, inclusiv șefi de guverne. Ca oameni de business, aici au jucat doi dintre cei mai cunoscuți golfeuri români: Mișu Negrițoiu, șeful ING Bank, și Viorel Cataramă, proprietarul grupului de mobilă Elvila.

„Golful este un sport care dezvăluie personalitatea jucătorului. Afacerile nu sunt încheiate la jocul de golf, dar îți poți observa oponentii, să-i vezi cum gândesc“, sintetizează Robert Deutsch

Colecționarul de relații

» Robert Deutsch s-a născut la Timișoara într-o familie de evrei. A făcut studiile universitare în Rusia, și-a petrecut tinerețea în Germania și în Statele Unite. În prezent deține o serie de proprietăți în aceste țări, precum și în România. Este singurul proprietar din blocul RAPPs din zona Aviatorilor, printre vecinii săi numărându-se Adrian Severin; actualul ministru de externe, Teodor Baconschi, și un fost ministru al educației de dinainte de Revoluție, Mircea Malița.

» Milionarul român a lucrat drept consilier atât pentru Helmut Kohl, cât și pentru guvernatorul statului California, Ronald Reagan, înainte ca acesta să ajungă președintele SUA. Își amintește că i-a fost prezentat lui Reagan de către Sol Price, „tatăl” magazinelor de tip jumbo (hipermarketuri).

» Și-a pus în practică pasiunea pentru jocul de golf odată cu amenajarea terenului Lac de Verde din localitatea prahoveană Breaza, o investiție ce l-a costat zece milioane de dolari. În acest moment, Robert Deutsch este singurul proprietar unic al unui club de golf din România.



Foto: Sorin Stana

esența acestui joc. O descriere care reflectă, de fapt, cu fidelitatea unei oglinzi propria sa personalitate.

Să nu înțelegem că Deutsch a creat Lac de Verde doar pentru a cunoaște personalități. Ar fi o deducție simplistă. El cunoștea deja mai mulți oameni politici din România încă înainte de 1989 și imediat după. Pe lista contactelor sale se aflau deja doi foști premieri – este vorba de Theodor Stolojan și de Petre Roman. Deutsch locuiește în București vizavi de Arcul de Triumf, într-un bloc al RAPPs. Nota bene, este singurul proprietar. Printre vecini se numără Adrian Severin; actualul ministru de externe, Teodor Baconschi, și un fost ministru al educației dinainte de 1989 – Mircea Malița.

Dar poate cel mai important argument că deducția ar fi eronată este faptul că lui Robert Deutsch chiar îi place golful. De aceea a făcut un lobby puternic pentru înființarea Federației Române de Golf, care în acest moment are circa 700 de membri.

Apropo de anii de imediat după Revoluție, numele lui Deutsch a fost legat și de o întâmplare mai puțin luminoasă. Ziarul „România Liberă” a publicat o serie de articole – episodul s-a consacrat drept

scandalul Megapower – în care Deutsch era acuzat că ar fi implicat o companie românească de stat, IIRUC, într-o afacere în America din care statul român ar fi pierdut 12 milioane de dolari. Deutsch a dat în judecată „România Liberă” și a câștigat procesul. Își amintește că prejudiciul de imagine pe care i l-a creat acest scandal i-a întârziat proiectul de teren de golf.

Lac de Verde nu este singura sa investiție în România dar, după toate aparențele, este cea mai semnificativă. Deutsch a mai fondat o firmă care evaluează bonitatea și capacitatea de plată a agenților comerciali, pe care a vândut-o către o multinațională. De asemenea, a investit în compania de software Softnet, avându-l asociat pe profesorul Vasile Baltac. Softnet, companie care făcea software în special pentru bănci, a fost vândută în 2006 către distribuitorul de echipamente de comunicații Omnilogic – controlat de omul de afaceri Gabriel Marin.

Și pentru că tot am comparat complexul de golf de la Breaza cu spațiul mioritic, poate că o nouă trimiteră la Lucian Blaga nu ar fi prea deplasată. Filosoful spunea că, pe măsură

A fost o investiție emoțională. Nu m-am gândit niciodată ce profit îmi va aduce.

ROBERT DEUTSCH, PROPRIETAR LAC DE VERDE

ce încerci să deslușești un mister, riscul este să te afunzi și mai mult în necunoaștere. Probabil că asta se întâmplă și în încercarea de a-l portretiza pe Robert Deutsch. Cum să-i spui? Antreprenor? Insuficient. Este în egală măsură profesor și are legături cu mediul politic internațional. Ce vârstă are? Conform datelor de identitate, are 76 de ani, dar modul în care conduce discuțiile și actualitatea ideilor sale îl recomandă cu cel puțin două decenii mai tânăr. Cărei țări îi aparține? S-a născut într-o familie de evrei la Timișoara, a făcut studii universitare în Rusia, a trăit la București, după care a plecat în Germania, ulterior în Elveția și s-a stabilit în America. Nu vorbește ivrit și nu a ajuns niciodată în Israel – vorbește în schimb română, germană, rusă, engleză, sârbă, maghiară. Ironia face ca, în ciuda originii, să-l cheme Deutsch. ■